

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
Dnr. N2015/4305/TIF

Familjen Helsingborg dnr. 2/16

Yttrande

Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2018-2029

Dnr. N2015/4305/TIF

Trafikverket har på regeringens uppdrag tagit fram ett inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2018-2029. Trafikverket har skickat ut rapporten på remiss till ett antal myndigheter, organisationer och regioner/länsstyrelser/landsting men inte till kommuner. Remissvaren ska lämnas in till Näringsdepartementet senast den 29 februari 2016.

Familjen Helsingborg är en samarbetskommitté bestående av elva kommuner i nordvästra Skåne som har 337 000 invånare och 166 000 arbetstillfällen. Det finns ett mångårigt formaliserat samarbete som bl a innebär att samlade ställningstaganden kan göras när det gäller prioriteringar inom infrastruktur. Arbetet är grundlagt i en strukturplan som garanterar en samlad bedömning.

Familjen Helsingborg har beslutat att lämna följande synpunkter på inriktningsunderlaget.

Synpunkter

Befintliga kapacitetsbrister måste åtgärdas när trafiken på järnväg ökar och den regionala kollektivtrafiken måste stärkas

- Kapacitetsituationen på järnväg är mycket ansträngd. Detta accentueras av eftersatt underhåll. Kraftfulla insatser behövs för att möta efterfrågan från resenärer och företag och samtidigt klara omställningen till ett klimatneutralt transportsystem.
- Fortsatt stark utveckling av den regionala kollektivtrafiken, med bl.a. fördubblad trafik och marknadsandel, är en central förutsättning för Skånes utveckling. Den förutsätter insatser från statens sida som möjliggör ny och förtätad tågtrafik, regionala superbussar (BRT), spårvagnar och högklassig busstrafik i de större städerna. Det är även viktigt att statliga bidrag kan erhållas för att förbättra busstrafiken på landsbygden och i tätorter. Familjen Helsingborg vill också påtala vikten av att det finns ett vägnät med god standard och säkerhet som kopplar till noderna i kollektivtrafiksystemet. Ängelholm-Helsingborgs flygplats är en viktig nod i nordvästra Skåne och södra Halland som behöver förbättrade kopplingar till det övergripande trafiksystemet.

Västkostbanan måste slutföras och namngivna objekt i gällande nationell plan måste genomföras med de planerade byggstarterna

- Det är av största vikt att dubbelspårsutbyggnaden på Västkostbanan slutförs med sträckan Maria-Helsingborg C under den kommande planperioden. Det har då gått nästan 40 år sedan riksdagen

fattade beslut om utbyggnaden till dubbelspår. Den fulla samhällsekonomiska nyttan av hittills gjorda investeringar erhålls inte förrän hela banan är utbyggd och alla flaskhalsar är undanröjda.

- Det är viktigt att tidplanerna för namngivna objekt i gällande plan hålls vad gäller planerade bygg- och trafikstarter. Familjen Helsingborg vill här framför allt framhålla Västkustbanan sträckan Ängelholm-Maria och sträckningen genom Varberg, Skånebanans hastighetshöjning, Södra stambanan Malmö-Lund samt persontrafik på Söderåsbanan och Lommabanen.

Förstärkt och mera effektivt underhåll

- Resurserna för underhåll och reinvestering behöver ökas. Särskilt måste åtgärder i järnvägsnätets starka stråk, i storstadsområdenas infrastruktur och på sträckor av betydelse för exportindustrin prioriteras. Trafikverkets arbete med underhåll kan också förnyas och effektiviseras.

Ökad beredskap för internationella transporter – inrätta en svensk-dansk infrastrukturkommission

- Sveriges behov av effektiva utrikestransporter ökar. Skånes läge i skärningspunkten av de transportkorridorer som förbinder Skandinavien och det kontinentala Europa ställer ökade krav på kapacitet i järnvägar, vägar och terminaler samt på utveckling av effektiv logistik och klimatanpassade lösningar.
- Det behövs en samlad planering av transportsystemet i Öresundsregionen, särskilt i ljuset av den kommande Fehmarn Bält-förbindelsen. Regeringarna i Sverige och Danmark bör ta initiativ till en gemensam infrastrukturkommission.

De ekonomiska ramarna måste utökas och nya finansieringslösningar är nödvändiga

- Det samlade ekonomiska utrymmet för insatser i infrastrukturen behöver kraftigt utökas. Familjen Helsingborg är positiv till ett ökat utrymme för trimning och vidmakthållande, men menar att även större investeringar i nya objekt är avgörande för regionens och landets framtida trafikförsörjning och dess påverkan på tillväxten.
- Nya finansieringslösningar behöver prövas. Utgångspunkten bör fortsatt vara att staten tar huvudansvaret för finansieringen av de statliga anläggningarna. Utbyggnaden av nya stambanor kräver särskilda finansieringslösningar. En ny fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör bör finansieras med brukaravgifter på samma sätt som Öresundsbron. Ett flertal studier visar att HH-förbindelsen är ett mycket lönsamt objekt som kan finansiera de landanslutningar som krävs i Sverige och Danmark. Det är även ett gott exempel på ett samhällsbyggnadsprojekt som möjliggör byggandet av ett stort antal bostäder i bästa tänkbara stationsnära läge.

En samordnad planeringsprocess med regionalt ansvar och ökade mobility management-insatser

- Dialogen på regional nivå behöver utvecklas för att knyta samman kommunal planering av bostäder och annan bebyggelse med regional utveckling och statlig infrastrukturplanering. Ett ökat fokus på trimning, vidmakthållande, delad finansiering och successiva nationella genomförandebeslut kräver starkare delaktighet och tydligare förankring med aktörerna på regional nivå under planernas genomförande. Familjen Helsingborg och Region Skåne är positiva till samverkan med Trafikverket kring systeminnovationer och annat strategiskt utvecklingsarbete.
- Staten bör i ökad utsträckning medverka i finansiering, utveckling och genomförande av mobility management och andra steg 1- och 2-åtgärder.
- De regionala prognoserna måste beaktas i högre grad än vad som nu är fallet i Trafikverkets prognoser för den framtida trafiken.

Sverigeförhandlingen och den nationella planen måste samordnas bättre

- Sverigeförhandlingen bör inbegripa insatser på anslutningsbanor till de nya stambanorna. Detta måste också samordnas med den ordinarie infrastrukturplaneringen inför kommande avtal och finansieringsbeslut.

Särskilda insatser för cykeltrafik främjar hälsa och miljö

- Utvecklingen av cykeltrafik är högt prioriterad i Region Skånes och de skånska kommunernas arbete. Det är bra att Trafikverket föreslår utökade satsningar inom detta område.

Det finns sedan december 2015 ett stort nationellt åtagande när det gäller klimatet i och med Parisavtalet. Familjen Helsingborg önskar att Trafikverket med inriktning och åtgärder konkretiserar hur denna fråga kan bemötas i ett strategiskt och visionärt perspektiv. Liknande konkretisering behövs för de transportpolitiska målen kopplat till miljö, jämställdhet, hälsa och integration.

Trafikverkets beskrivningar av de olika alternativen visar att det redan med dagens ekonomiska ramar är svårt att genomföra verksamheten på den gällande planens ambitionsnivå. Med tanke på de stora kostnaderna för utbyggnad av nya stambanor tillsammans med Trafikverkets beskrivningar kring andra utvecklingsbehov och det eftersatta underhållet av järnvägar och vägar framstår det som helt nödvändigt att hitta sätt att utvidga medelsramarna.

Familjen Helsingborg anser att anslagsramarna måste utökas och att alternativa finansieringsmodeller måste prövas samt att utbyggnaden av de nya stambanorna måste finansieras utanför de ordinarie anslagsramarna.

Familjen Helsingborg ser fram emot Infrastrukturpropositionen och det fortsatta arbetet med att ta fram nya långsiktiga planer för den nationella och regionala transportinfrastrukturen.

Svalöv 5 februari 2016

Peter Danielsson
Ordförande

Ronny Sandberg
Vice ordförande